

Trends in de autopsie - 2018

Versie 1.0 – Juli 2019

Auteur: Afdeling autopsie

Gegevens van 2018

In 2018 werden er net geen 10.000 dieren onderzocht in de autopsiezaal. Voor groepsdiagnostiek (varkens, pluimvee en pelsdieren) worden er tot 5 dieren aanvaard per autopsieverlag.

De gedetailleerde gegevens zijn terug te vinden in Tabel 1.

Tabel 1: Overzicht autopsieverlagen en onderzochte dieren in 2018

	Aantal
Aantal autopsieverlagen	6.704
Aantal onderzochte dieren	9.520

Er werden 3627 lijkschouwingen uitgevoerd in het kader van abortusprotocol rundvee en kleine herkauwers. Hiervoor is een standaardprotocol uitgewerkt waarbij de nadruk ligt op monsternamen voor verder onderzoek.

In Tabel 2 wordt een overzicht gegeven van het aantal autopsieverlagen (zonder abortusprotocol) per diersoort en per motief. Deze omvatten de lijkschouwingen in het kader van algemene diagnostiek, epidemiologische bewaking, Veepeiler... Hierbij wordt een uitgebreide lijkschouwing uitgevoerd door een dierenarts veterinaire pathologie. Op basis van de aangeleverde anamnese en de vaststellingen bij lijkschouwing worden gepaste monsternames en aanvullende onderzoeken uitgevoerd.

Tabel 2: Overzicht autopsieverlagen in 2018 (uitgezonderd abortusprotocol) per diersoort en per motief

	Herkauwers		Varkens		Pluimvee		Pelsdieren		Paardachtigen	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Diagnostiek	1.256	93,6	989	81,0	333	74,2	44	100	18	100
Veepeiler	84	6,2	91	7,5						
Verhoogde waakzaamheid	2	0,1	141	11,5	116	25,8				
Totaal	1.342	100	1.221	100	449	100	44	100	18	100

Onderzochte diersoorten:

- *Herkauwers + kameelachtigen = rund, bizon, schaap, geit, alpaca, damhert, hert*
- *Pluimvee = alle pluimvee + vogels*
- *Paardachtigen = ezel + paard*
- *Pelsdieren = konijn*

Ten opzichte van 2017 zijn er bij alle diersoorten (herkauwers, varkens, pluimvee, pelsdieren en paardachtigen) meer autopsies uitgevoerd. De dossiers met als motief verhoogde waakzaamheid kaderen in de bewaking van aangifteplichtige ziektes. Bij herkauwers was dit voor dieren verdacht van blauwtong en bij pluimvee voor aviaire influenza of Newcastle Disease (NCD). Sinds half september 2018 werd het motief verhoogde waakzaamheid ook uitgevoerd voor de Afrikaanse Varkenspest bij varkens. Bij dieren die onder dit motief werden aangeleverd, werden telkens milt, nier, mesenteriale lymfeknoop en tonsil bemonsterd. Op deze organen werd de PCR voor Afrikaanse Varkenspest uitgevoerd.

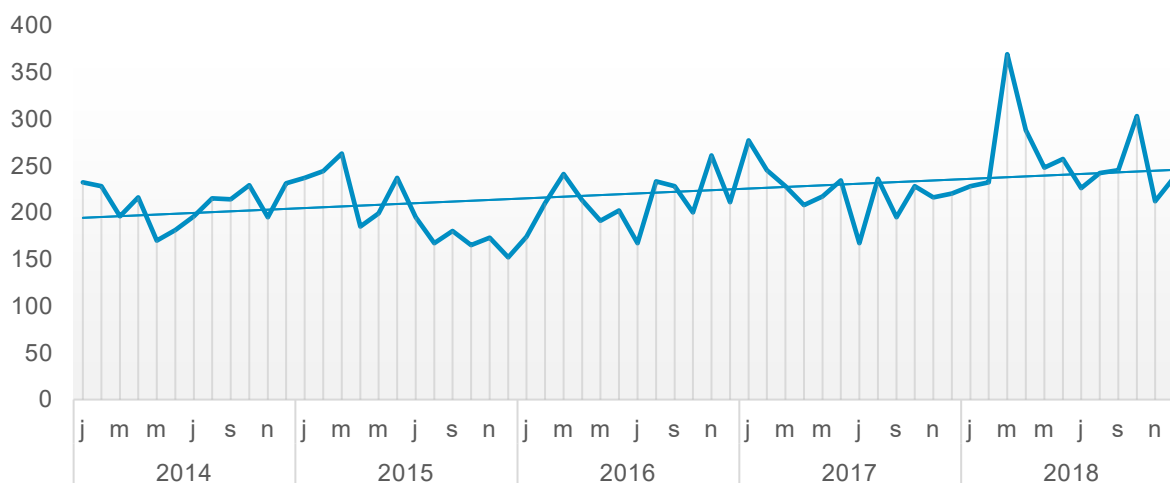

Algemene trends van de laatste 5 jaar

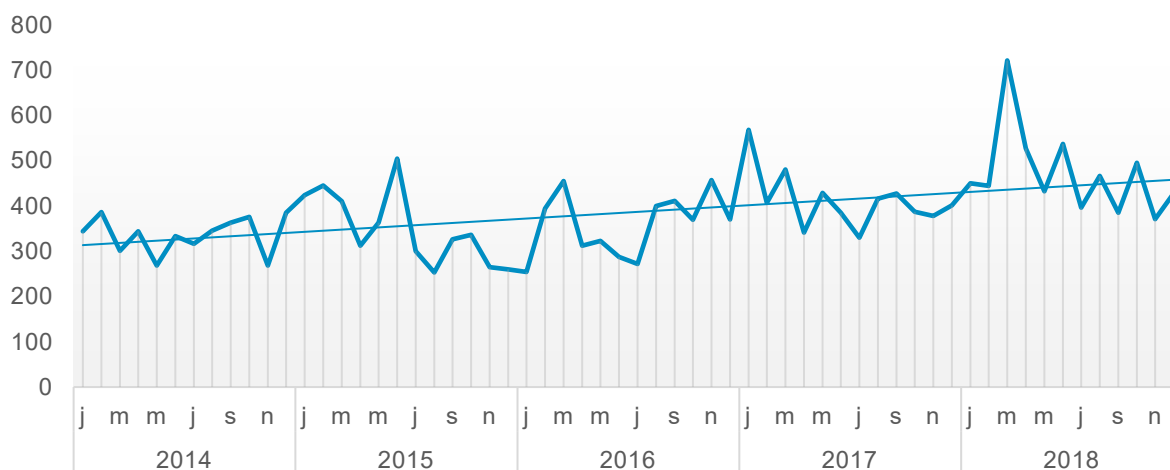
In onderstaande 2 grafieken wordt een overzicht gegeven van het aantal uitgevoerde lijkschouwingen en respectievelijk het aantal onderzochte dieren over de laatste vijf jaren heen. Deze grafieken zijn verschillend aangezien er bij groepsdiagnostiek soms meerdere dieren worden opgenomen in 1 autopsieverlag. De dossiers van het abortusprotocol werden in deze grafieken niet opgenomen.

We zien een geleidelijke stijging, zowel van het aantal autopsieverlagen als van het aantal onderzochte dieren. In maart 2018 werden alle records gebroken, zowel qua autopsiedossiers (369) als qua dieren (721), en dit voor alle diersoorten (zie verder in de grafieken per diersoort).

Aantal autopsieverlagen per maand (2014 - 2018)

Aantal onderzochte dieren per maand (2014 - 2018)

Hieronder worden de trends van de laatste vijf jaar meer gedetailleerd besproken per diersoortgroep.

Trends - herkauwers

In onderstaande grafieken zien we het aantal autopsieverslagen en het aantal onderzochte dieren voor de categorie herkauwers (rund, bizon, schaap, geit, alpaca, damhert en hert).

Beide grafieken zijn gelijkaardig opgebouwd gezien bij rundvee steeds 1 dier per autopsiedossier wordt behandeld. Bij schapen en geiten worden wel meerdere dieren in 1 dossier behandeld wanneer het een groepsproblematiek betreft.

Bij herkauwers is er een zeer beperkte seizoensinvloed, waardoor het in de wintermaanden doorgaans iets drukker is dan tijdens de rest van het jaar. In 2018 schommelde het aantal autopsieverslagen per maand tussen de 89 (november) en de 156 (maart), gemiddeld werden 115 kadavers van herkauwers per maand behandeld. In de maand maart waren er veel jonge kalveren met diarree en jongvee met pneumonie, dit omdat het kalfseizoen steeds vroeg op het jaar valt en er dus een hogere bezettingsdichtheid in de stallen is. Bij kleine herkauwers is de sterfte zowel bij jonge als volwassen dieren te zien.

Aantal autopsieverslagen per maand - herkauwers

Aantal onderzochte dieren per maand - herkauwers

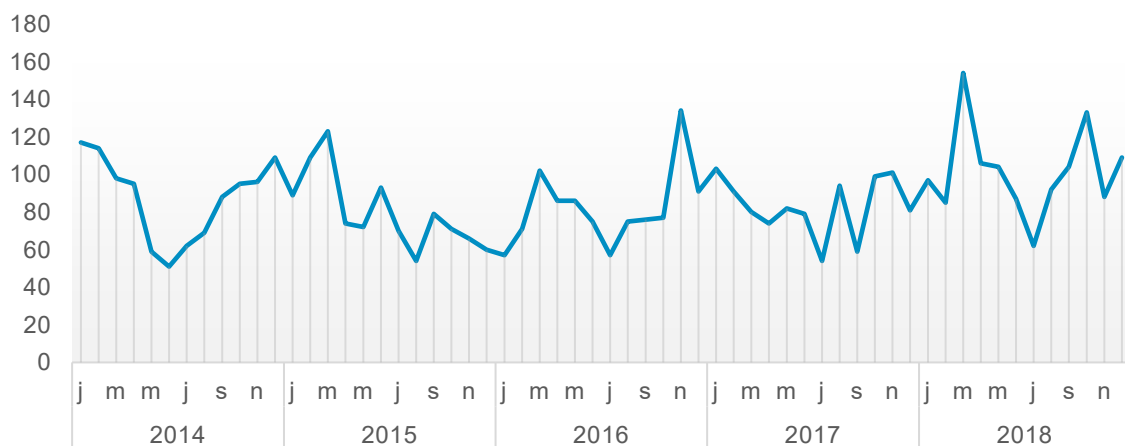

Trends - varken

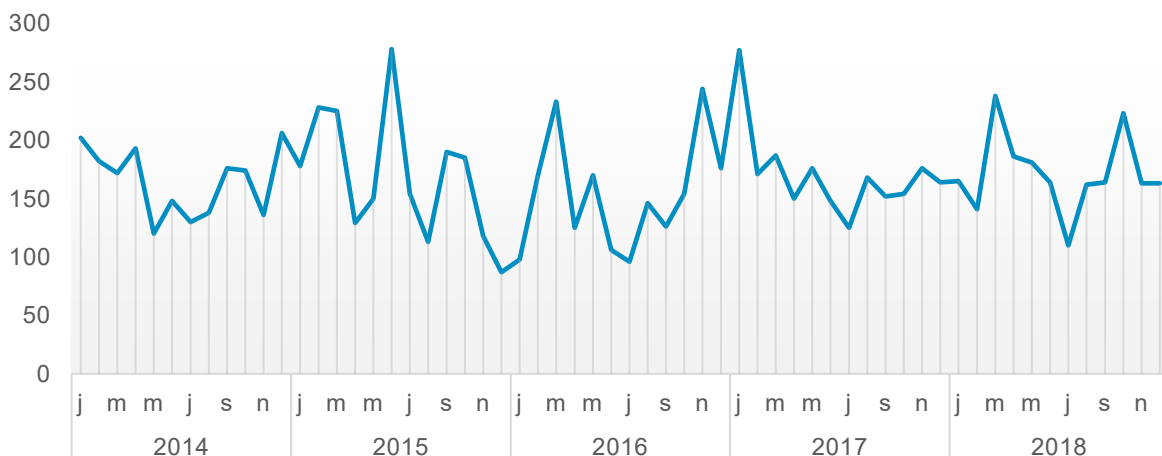
Ook hier zien we in onderstaande grafieken het aantal autopsieverslagen en het aantal onderzochte dieren voor de categorie varkens. Gezien het bij zuigende of gespeende biggen dikwijls groepsdiagnostiek betreft, worden over het algemeen verschillende dieren (maximaal vijf) in één autopsieverslag besproken. Bij fokdieren (zeugen en beren) betreft het hoofdzakelijk individuele sterftes, waardoor meestal maar één dier per autopsieverslag wordt besproken. De categorie vleesvarkens sluit aan bij beide opties. In de autopsiezaal zijn ook meer dan 200 dossiers met foetussen of vroeggeboren biggen behandeld, deze dieren zijn niet opgenomen in onderstaande grafieken. Meer info hierover kan teruggevonden worden in het gedetailleerd jaarverslag 2018 voor varken.

Bij varkens is de seizoensinvloed, met een duidelijke piek tijdens het najaar en de wintermaanden, minder duidelijk dan voorheen. De zomerdip is er nog steeds maar in de wintermaanden kan het aantal varkens sterk schommelen. In 2018 schommelde het aantal autopsieverslagen per maand tussen de 62 (juli) en de 154 (maart). Per maand werden er gemiddeld 172 varkens gelijkschouwd, goed voor zo'n 102 dossiers.

Aantal autopsieverslagen per maand - varken

Aantal onderzochte dieren per maand - varken

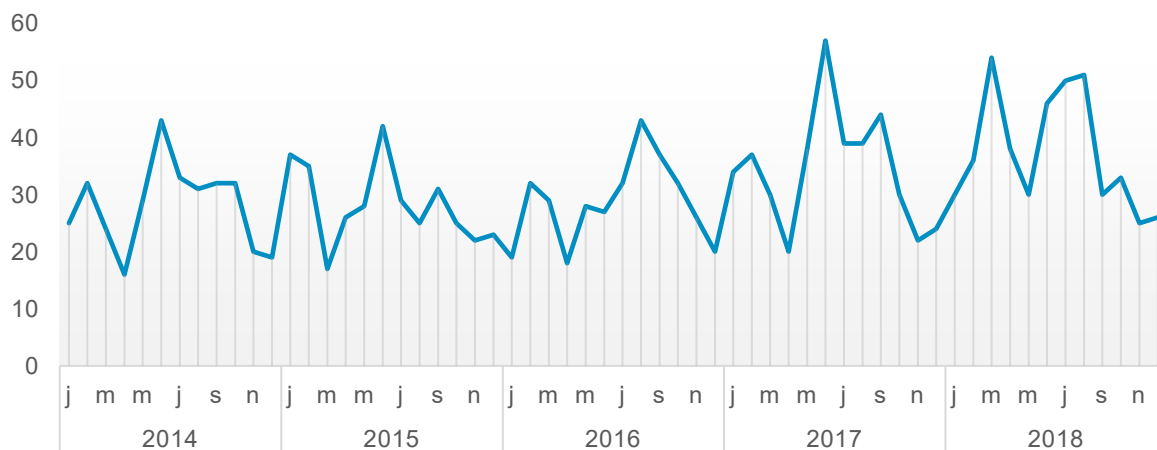

Trends - pluimvee

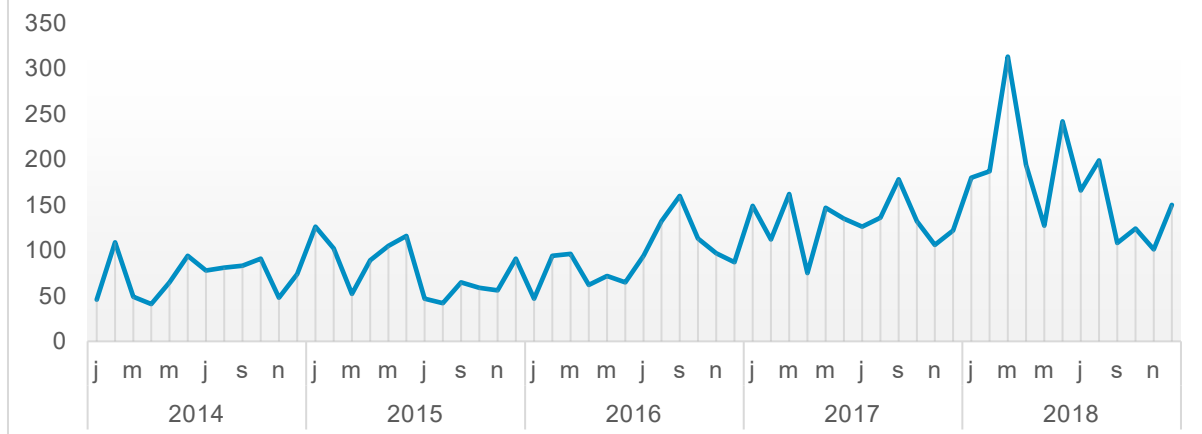
Onderstaande grafieken tonen het aantal autopsieverslagen en het aantal onderzochte dieren voor de categorie pluimvee. Industrieel pluimvee is typisch groepsdiagnostiek waardoor bijna steeds vijf dieren worden gelijkschouwd per autopsieverslag. Indien meerdere hokken worden aangeboden, worden vijf dieren per hok gelijkschouwd. Dit verklaart het grote aantal dieren voor een beperkter aantal autopsieverslagen. Hobbypluimvee omvat zowel groepsdiagnostiek als individuele diagnostiek waardoor het aantal dieren per autopsieverslag varieert (met een maximum van vijf).

In tegenstelling tot de andere diercategorieën worden er meer dossiers van pluimvee ingezonden einde voorjaar tot begin van het najaar. Tevens merken we op dat zowel het aantal dossiers als het aantal dieren per dossier toeneemt, wat de epidemiologische bewaking ten goede komt. Het aantal dossiers dat werd behandeld onder 'verhoogde waakzaamheid' was exact evenveel als in 2017, namelijk 116. Gemiddeld werden er in 2018 per maand 174 stuks pluimvee gelijkschouwd, afkomstig van gemiddeld 37 dossiers. Eén dossier bevat gemiddeld 4,7 stuks pluimvee. Net zoals bij varken en herkauwers was maart de drukste maand met een totaal van 54 dossiers. In november werden er het kleinste aantal dossiers behandeld, namelijk 25.

Aantal autopsieverslagen per maand - pluimvee

Aantal onderzochte dieren per maand - pluimvee

Naast dit algemene trendverslag is er nog een gedetailleerd verslag beschikbaar voor rundvee, kleine herkauwers, kameelachtigen, paard, varken, konijn en pluimvee. Hierin worden per diersoort de verschillende leeftijdscategorieën uitgesplitst en worden de meest voorkomende doodsoorzaken besproken. Deze verslagen kunt u terugvinden op onze website: <https://www.dgz.be/autopsie>.

Contactgegevens

Met uw vragen over autopsie bij de verschillende diersoorten kunt u terecht bij DGZ op tel. 078 05 05 23 of e-mail helpdesk@dgz.be.